

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Agent of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

KRASULYA protiv RUSIJE

(članak 10. i članak 6.)

Presuda od 22. veljače 2007. godine

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, Vasiliy Aleksandrovich Krasulya, ruski je državljanin rođen 1952. godine te živi u Stavropolu (Rusija), gdje je glavni urednik regionalnih novina „Noviy Grazhdanskiy Mir“.

Dana 4. siječnja 2002. godine u „Noviy Grazhdanskiy Mir“ objavljen je pod pseudonimom članak u kojem se sa žaljenjem komentira odluka gradskog zakonodavnog tijela Stavropola o izmjeni načina imenovanja gradonačelnika, po kojoj gradonačelnika više ne biraju stanovnici grada s prebivalištem u istome, već gradsko zakonodavno tijelo. U članku se nadalje tvrdi da je odluka donesena pod pritiskom g. Chernogorova, upravitelja regije Stavropola i suparnika podnositelja zahtjeva na izborima za čelnika 2000. godine. U članku se upravitelja naziva „glasnim, ambicioznim i sasvim nesposobnim“ te se iznosi zaključak da je bio nadomak porazu na izborima 2000. godine i lobirao u gradskom zakonodavnom tijelu za izmjenju načina imenovanja gradonačelnika.

Dana 5. veljače 2002. godine g. Chernogorov je podnio kaznenu prijavu protiv g. Krasulye zbog klevete, tvrdeći da je članak klevetnički i da je nanio štetu njegovoj časti, dostojanstvu i profesionalnom ugledu, osobito u pogledu navoda u članku u kojemu ga se, po njegovom mišljenju, tereti za mito.

Dana 18. ožujka 2002. godine provedena je stručna lingvistička analiza koja je utvrdila da je članak doduše prenio negativan stav prema upravljačkim sposobnostima g. Chernogorova, ali da nije sadržavao tvrdnje o tome da je upravitelj prekršio zakon, kao ni takve izjave kojima bi bio povrijeđen njegov profesionalni ugled.

Dana 12. rujna 2002. godine Oktyabrskiy Okružni sud Stavropola proglasio je g. Krasulya krivim za klevetu, ali nevinim u pogledu javne uvrede državnog dužnosnika te ga uvjetno osudio na kaznu zatvora u trajanju od godine dana, s rokom kušnje od šest mjeseci. Lingvističko izvješće od 18. ožujka nije uzeto u obzir, što je opravdano činjenicom da stručnjak nije bio ovlašten za izvođenje lingvističkih ispitivanja. Okružni sud je nadalje

smatrao da nije bilo moguće ustanoviti je li g. Krasulya osobno napisao članak, ali da je on, kao glavni urednik novina, odgovoran za njegovo objavljivanje.

G. Krasulya podnio je žalbu protiv te odluke Regionalnom sudu Stavropola pozivajući se na članak 10. Konvencije. Također je prigovorio na odbijanje da se uzme u obzir lingvističko izvješće pod izlikom da stručnjak nije imao potrebnu dozvolu, imajući u vidu da domaće pravo nije zahtijevalo takvu dozvolu.

Regionalni sud je potvrdio presudu od 12. rujna 2002. godine, ne razmotrivši žalbene navode podnositelja zahtjeva u vezi s lingvističkim izvješćem.

POSTUPAK I SASTAV SUDA

Zahtjev je podnesen Europskom sudu za ljudska prava 4. travnja 2003. godine te je proglašen dopuštenim 9. prosinca 2004. godine

Presudu je donijelo vijeće od 7 sudaca.

PRIGOVORI

Podnositelj zahtjeva prigovorio je da je kazneni postupak radi klevete vođen protiv njega predstavljao povredu njegovog prava na slobodu izražavanja, protivno članku 10. Konvencije. Nadalje je prigovorio da je nezakonitim odbijanjem prvostupanjskog suda da uzme u obzir lingvističko izvješće o članku te propustom žalbenog suda da razmotri njegove žalbene navode u pogledu istoga povrijeđeno njegovo pravo na pravično suđenje, protivno članku 6. stavku 1. Konvencije.

ODLUKA SUDA

Članak 10. Konvencije

Sud je utvrdio da su se obje stranke složile oko činjenice da je osuda podnositelja zahtjeva predstavljala „miješanje“ u njegovo pravo na slobodu izražavanja, da je bila „propisana pravom“ te da je „slijedila legitimni cilj“.

U pogledu pitanja je li ista bila nužna u demokratskom društvu, Sud je utvrdio da je svako ograničenje novinarske slobode g. Krasulye kao novinara i glavnog urednika novina moralo biti uvjerljivo obrazloženo, a da je, s druge strane, g. Chernogorov kao političar svjesno i neizbježno izložio svoje riječi i djela javnoj kontroli te je trebao pokazati veći stupanj tolerancije na kritiku.

Sud je ponovio da članak 10. Konvencije ne ostavlja mnogo prostora za ograničenja političkog govora o pitanjima od javnog interesa, a da su u članku zaista postavljena važna pitanja od javnog interesa te je članak doprinio aktualnoj političkoj debati baveći se odlukom gradskog zakonodavnog tijela da ukine izbore za gradonačelnika te sugerirajući da je g. Chernogorov nezakonito utjecao na takvu odluku.

Sud je nadalje primijetio da postojanje činjenica može biti dokazano, dok istinitost vrijednosnih sudova ne može. Ruski su sudovi smatrali da članak sadrži tvrdnje o činjenicama te odbili argument g. Krasulye da se radilo o vrijednosnim sudovima.

U vezi s time, Sud je zaključio da je teško odrediti jesu li tvrdnje koje se odnose na utjecaj upravitelja tvrdnje o činjenicama ili vrijednosni sudovi, te se nije mogao složiti s interpretacijom domaćih sudova da je članak optužio g. Chernogorova za mito, ustvrdivši da je članak tek aludirao na utjecaj g. Chernogorova i kroz upotrebu budućeg vremena konstruirao pretpostavke prije nego konstatirao činjenice. Sud je k tome ustanovio da je nedvojbeno da je upravitelj prisustvovao zasjedanju gradskog zakonodavnog tijela i nastojao njegove članove uvjeriti da glasuju za odluku. Stoga je članak imao dovoljnu činjeničnu podlogu.

Štoviše, Sud je utvrdio da su komentari koji se odnose na upraviteljeve menadžerske sposobnosti i njegovo čudnovato umaknuće izbornom porazu subjektivni vrijednosni sudovi te očito ne mogu biti dokazani.

Sud je također ustanovio da autor članka nije pribjegao uvredljivom jeziku i da nije bio prešao granicu općenito prihvaćenog stupnja pretjerivanja ili provokacije.

Naposljetku, Sud je izrazio shvaćanje da je uvjetna kazna zatvora na koju je g. Krasulya osuđen neproporcionalno oštra, jer je u stvari ograničila njegovu novinarsku slobodu kroz prijetnju izvršenja kazne zatvora ako bi dotični počinio kakvo povezano djelo tijekom slijedećih šest mjeseci.

Sud je stoga utvrdio povredu članka 10. Konvencije.

Članak 6. stavak 1.

S obzirom na to da je lingvističko izvješće predstavljalo važan dokaz koji je mogao biti odlučujući u određivanju kaznene prirode tvrdnji u pitanju, Sud je zaključio da šutnja žalbenog suda u odnosu na zakonitost čina odbijanja izvješća, uslijed koje nije moguće ustanoviti je li se radilo jednostavno o zanemarivanju žalbenih navoda podnositelja zahtjeva ili pak o namjeri da se iste ne uvaži, i iz kojih razloga, nije u skladu s konceptom pravičnog suđenja. Stoga je povrijeđen članak 6. stavak 1. Konvencije.

Na temelju članka 41. (pravična naknada), Sud je podnositelju zahtjeva dosudio 4,000 EUR na ime nematerijalne štete.